

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja enkrat mesečno — Naročnina letno za nečlane Din 18.— — Posamezna številka stane Din 1'50
Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. v Ljubljani VII

VSEBINA: Uvodnik: Dva jubileja. — Zadrugni vestnik: Stavbena zadruga drž. usl. v Novem mestu. — Iz zgodovine zadrugištva: Ročtalski pijonirji. — Domače žel. gosp. zadeve: Vloge in posojila. — Zadrugištvo drugod: Zadrugištvo v slovanskem svetu. — Razno: Nekoliko konkurence. — Zajčjereja: Nekaj o kunčjem kožuhi. — Iz vrtnarstva in gospodinjstva: Kako sadimo rani krompir. Slana in rastline. Še nekaj besed o medu. — Iz upravnega odbora: Najdeni predmeti. Anonimna pisma. Članski sestanki. — Iz glasbenega sveta: »Haloh« - Foxtrot. — Kotiček uredništva. — Iz zadrugne trgovine: Manufakturne cene v naši zadrugi. Cikorija. Prodaja ur »Doxa«. Označba vrečic. Cenik.

Dva jubileja

Z januarsko številko stopa naš mesečnik »Zadrugar« v sedmo leto obstoja.

Marsikom se bo zdela ta doba kratka, niti omembe vredna. Toda, kdor zasleduje težko borbo, ki jo vodi naš železničar za izboljšanje ekonomskega položaja, bo znal ceniti vrednost lista, ki je obnavljal nauke, služil kot opora za doseg boljših eksistenčnih pogojev.

Mogoče, da se še vedno najdejo med nami ljudje, ki še danes ne pojmujejo važnosti javnega glasila. Nič čudnega, saj se je tudi naša zadruga porodila v težkih bolečinah, in kakor so bili tudi tedaj nekateri proti ustanovitvi zadrugne institucije, tako še danes nekateri mislijo, da je zadrugno glasilo odveč. Ni to prvič v življenju, da zapira človek oči pred bliski, ki mu svetlo kažejo pot do izboljšanja materialnega položaja.

Uspehov, ki jih je dosegel »Zadrugar«, ni mogoče navesti v obliki števil; toda število zadrugnikov naše zadruga, zavest teh zadrugnikov in čisti pojmi, ki so se skristalizirali v mislih mnogih o zadrugištvu in zadrugni ideji, dokazujejo uspeh »Zadrugarja« in s tem tudi odbora zadruga, ki izdaja list.

V ostalem: Težko je vsem ugoditi, še težje vsakega zadovoljiti.

Tako je bilo tudi pri »Zadrugarju«. Niso bili vsi z njegovo vsebino zadovoljni. Temu ali onemu ni ugajalo to in ono, kar je priobčil, drugemu ni bila po volji oblika, tretji bi mogoče najraje videl, da bi izhajal samo cenik... itd. Toda, tudi ob tej priliki je umestno, da ponovno poudarimo resnico, ki izhaja iz pregovora: »Kakor si boš postlal, tako boš ležal!« Tudi zadrugni pokret kot samopomoč za osvoboditev iz ekonomskega zadruga potrebuje sposobnih ljudi z močno zavestjo o trdnosti zadrugnih nauk in vzgojeno množico,

ki se zaveda resnične končne zmage zadrugne ideje. V to svrhu je absolutno potrebno javno glasilo, ki naj se, v kolikor se to še ni izvršilo, spopolni z objavo člankov o važnih panogah gospodarstva. Po taki spopolnitvi stremi tudi vodstvo naše zadruga, a dolžnost članstva je, da to stremljenje podpira, kar bo brezdvomno dobro služilo utrjevanju zadrugne misli in gmotnemu in moralnemu napredku vseh zadrugnikov.

*

Dne 23. novembra 1929. je poteklo 8 let, odkar je bila poklicana v življenje naša nabavljalna zadruga. Tudi važna obletnica.

Ob tej priliki ni naš namen, da javno iznesemo posamezne faze razvoja in da poudarimo ogromen napredek, ki ga priznavajo naši zadrugi zadrugniki in tudi nezadrugniki v in izven mej ožje domovine, kajti o vsem tem bi se lahko napisala debela knjiga. Poleg tega se bližamo občnemu zboru nabavljalne zadruga in bi mogoče dobil kdo vtis, da pripravljamo v to svrhu »razpoloženje«. Vsled tega omenjamo ta jubilej samo kot kronisti. Kljub temu pa ne moremo preko dejstva, da smo zadrugno idejo obogatili z visokim številom novih pristašev, ki so se tekom časa, odkar obstoja naša zadruga, uverili o važnosti zadrugne misli, o dobrinah zadrugištva! Uverili so se, da je zadrugištvo važno in močno sredstvo za materialno izboljšanje, za vzgajanje ljudskih množic, za dviganje moralne sile v ljudstvu. Kljub temu, da zadrugištvo ne uporablja revolucionarnih sredstev v svojem neprestanem prodiranju, uveljavlja svoja načela za izboljšanje ekonomskega položaja malih ljudi, zakaj zadrugištvo je samo po sebi sila, ki je ne bodo uklonili pritiski pristašev svobodnega ekonomskega gospodarskega nauka.

Naša zadruga, nje člani in vodstvo so se zavedali gornjih trditev. Mirno in brez

bojazni so vztrajali v mnogih trenutkih, kjer bi sicer klonili, če bi se ne zavedali močne resnice, ki izhaja iz zadrugne ideje. Šli so preko zadržkov, ki so jih postavili na pot lastni tovariši, ki so mogoče podzvestno mislili, da bodo obvarovali na ta način sebe in tovariše pred finančno obtežo.

Toda danes, po osmih letih, stoji naša zadruga trdno kot nerazrušljiva trdnjava, v katero se zatekajo tisoči in tisoči železničarjev, da jih sprejme v varno okrilje pred izrabljanjem kapitalističnih močitev. Če bodo člani-železničarji znali in hoteli to zgradbo, to gospodarsko trdnjavo tudi nadalje utrjevati, tedaj lahko upajo na še večje gmotne in moralne koristi, a ob desetletnici bo v njih žarela zavest, da so izvršili dolžnosti, ki so jih bili dolžni izvršiti kot pristaši zadrugne ideje.

Zadrugni vestnik

Stavbna zadruga državnih nameščencev v Novem mestu.

Kakor drugod, tako je tudi v Novem mestu zavladovalo po končani vojni stanovanjsko pomanjkanje, ki se je leto za letom še večalo. Ko so se morali železničarji po nalogu uprave izseliti iz vagonov, so si poiskali ti izgnanci zasilna stanovanja v kleteh, v podstrešjih itd. Boljših stanovanj se skoro ni dobilo, a če je kdo tako stanovanje zasedel, je moral za to plačati visoko najemnino. Toda le malo je bilo državnih uslužbencev, ki so si mogli privoščiti boljša stanovanja. V tem, skoroda obupnem položaju je vznikla med državnimi nameščenci in železničarji misel na samopomoč. Kot so se otresli trgovcev pri preskrbi z živlenskimi potrebščinami z osnovanjem nabavljalnih zadruga, tako so se hoteli postaviti na lastne noge tudi pri stanovanju. akeiji po geslu: »Pomačaj si sam in Bog ti bo pomagal!« L. 1927. so osnovali »Sta-

novanjsko zadrugo državnih nameščenecov. Člani te zadruge so državni nameščenci, to je državni uradniki in uslužbenci ter železničarji vseh kategorij.

Najprvo je stopila nova zadruga v stik z novomeško občino, ki je velikodušno odstopila zemljišče po ceni 1 D za kvadratni meter ter prevzela jamstvo pri Mestni hranilnici novomeški za 1 milijon dinarjev posojila novi zadrugi.

Član zadruge lahko postane vsak državni nameščenec ali železničar, ako plača 50 Din vpisnine ter 1000 Din za delež, katerega lahko vplača tudi v obrokih. Član pa, kateri hoče graditi, mora pri zadrugi založiti najmanj eno tretjino zneska proračunanih stavbnih stroškov. Do dve tretjini ali največ za 60.000 Din pa preskrbi zadruga kredit pri Mestni hranilnici v Novem mestu, in sicer po 8% obresti s pribitkom 0.5% za upravne stroške, torej skupno 8.5% obresti. Zadrugi pa plača gradeči član za njene upravne stroške 1% vseh gradbenih stroškov kot enkratno plačilo.

Kreditirani zneski stavbnih stroškov se morajo plačati najkasneje v 15 letih

potom mesečne enakomerne amortizacije. Dolg se pa lahko poravnava tudi vsak čas prej celotno ali pa delno ali pa v večjih zneskih, kakor so mu mesečno predpisani.

Do letos je zadruga zgradila že 26 hiš, a kredit ni izčrpan niti do polovice in tudi stavbnih parcel ima še nekaj razpoložljivih.

Posamezne hiše so stale od 40.000 Din (enodružinske pritlične z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami) do 150.000 Din (visokopritlična, enonadstropna hiša z dvema večjima in enim manjšim stanovanjem ter enim poslovnim lokalom).

Stavbe bi bile izdatno cenejše, če bi se vse gradile po enotnem načrtu — enotni tipi — ker bi bila nabava načrtov le enkratna, lesni deli: okna, vrata, strešni stoli itd. bi bili vsi enake mere, bi se jih lahko nabavilo v večji množini in bi bili vsled tega cenejši. V prostem stanju znašajo stavbni stroški 800 do 1200 Din za kvadratni meter zazidane površine.

Amortizacije in obresti skupaj ne presegajo stanarine za enako najeto stanovanje. Mesečni odplačevalni znesek znaša približno 1% zazidane vsote, to je od 400 Din

dalje. Ker meri stavbna parcela približno 750 m², ostane onemu, ki zida, še toliko sveta, da ga lahko uporabi za vrt, na katerem pridelava potrebno zelenjavo, povrtinino in sočivje, ki zadostuje mali družini za celo leto.

Marsikateri zadrugar je izjavil, da je srečen, ker ima hišico, katera bo nekoč njegova last; da nikdar ni mislil, da bo amortizacijo tako lahko, odnosno še lažje zmagoval kot najemnino.

Velika zasluga za uspeh zadruge gre predsedniku g. Jak. Lužnarju, višjemu sodnemu svetniku, ki predseduje zadrugi že od nje ustanovitve, in novomeški občini.

Marsikdo je iz početka nezaupno gledal na delovanje zadruge. Ko so pa uvideli zadrugniki, da gre odbor mirno dalje po načrtani poti do cilja, da se hiše na Marofu množijo od meseca do meseca, so se opogumili tudi nezaupneži. Do kakih uspehov vodi zadrugna akcija, razvidimo tudi ob tej priliki iz raznih afišev, ki vise tu pa tam po Novem mestu in na katerih se najavljajo prazna stanovanja za oddajo v najem, česar ni bilo pred našo stavbno akcijo.

Iz zgodovine zadrugništva

Ročtalski pionirji.

Poglejte te resne, izklesane obraze starejših mož! To so »ročtalski pionirji«, delavci v predilnici v mestu Rochdalu na Angleškem, ki niso prejeli za svoje težko delo krščanskega ekvivalenta v obliki mezde, da bi mogli prehraniti sebe in svoje. Pogostoma so se borili za izboljšanje življenjskih pogojev! Toda bilo je vse

zastonj! Niso pomagali protesti, niti prošnje, še manj pa stavke.

Vendar so našli rešitev! Sklenili so, da se bodo uprli izkoriščevalcem potom zadrugne samopomoči.

In šli so na delo in niso klonili ti ubogi tkalci pod pritiskom privatnega kapitala, pa tudi roganje someščanov in malovrednih tovarišev jih ni uplašilo! Uspehi, ki jih

je žela njihova zadruga, so pokazali, kaj zmore zdravo zadrugništvo.

Najhujše sovražnike so imeli v lastnih vrstah. Mogoče bo kdo od naših zadrugnikov o tem dvomil. Na žalost je bila to gola resnica! V vrstah lastnih tovarišev so se našli neverni Tomaži, ki so že od vsega početka zmajali z glavami, dvomili o uspehu podjetja in ideje, katere so se zve-

sto oklenili ročtalski pijonirji. V moralnem oziru pomeni prav veliko, če najdeš oporo vsaj med onimi, ki so tebi po delu in položaju enaki, toda tudi tega niso bili pijonirji deležni.

Tako takrat, kakor danes, se najdejo ljudje v zadružnih družbah, ki jim ni prav nič po godu, če tudi ne morejo dokazati, da je kaj narobe in nočejo verjeti, da je vse v redu. Celo tako daleč gredo v svoji čudi, da iščejo napake lastne zadruga z namenom, da jih izdajo sovražnikom. Navidezno so pri zadrugi s poudarkom, da bi radi sodelovali, v resnici pa grajajo in ne prestando kritizirajo, ne da bi sami poizkusili ustvariti kaj boljšega.

Holyoake, znani zadružni pisec-zgodovinar, te ljudi izvrstno karakterizira in jih nazivlje »čudni ljudje, rojeni pod nesrečno zvezdo«.

Tudi ročtalski pijonirji so se gotovo kdaj sprli med seboj in imeli so v marsičem različna mnenja. Toda v svojem delu za širjenje ideje, še bolj: za oživetvorenje zadružne ideje so delali in delovali složno!

Ročtalski pijonirji so spoznali opasnost, ki jim je pretila iz lastnih vrst od ljudi, ki so bili rojeni »pod nesrečno zvezdo«. Smatrali so jih kot neizogibno zlo, ki se ga da odstraniti ali pa vsaj omiliti na nežen način, kakršnega »pod nesrečno zvezdo rojeni« še zdaleka niso pričakovali. Ročtalski pijonirji so jih vzeli v svojo sredo, se z njimi shajali, z njimi delali in jim včasih med delom privoščili tudi šaljivo besedo, mnogo pomemben nasmeš in šli končno preko njih.

Tako so ročtalski pijonirji čuvali svojo stavbo pred napadi tudi s te strani ter zidali na osnovi svojih principov, ki smo jih omenili v 1. številu »Zadrugarja« iz 1. 1929., vedoč, da je zadružništvo zmožno vzpostaviti ekonomsko ravnotežje pri vseh narodih in da je zadružništvo edini izhod iz socialne in kulturno-moralne bede.

Da so bili fundamenti, ki so jih postavili ročtalski pijonirji trdni, spričuje dejstvo, da ogromna večina današnjih nabavljalnih zadrug deluje po teh principih.

Domače žel. gosp. zadeve

Vloge in posojila.

Zelo zanimivo sliko bi nam predočila tabela, če bi jo smeli objaviti, iz katere bi bilo razvidno, koliko je hranilcev in posojiljemalcev v posameznih službenih edinicah.

Ponekod skoro sami — vlagatelji, drugod — narobe. Kako to? Tabela skoro ponazoruje krta, ki izriva kopico zemlje nad seboj, človeka, ki zna svoje tovariše pre-

pričati o potrebi in koristi male štednje in ki jim da v podpis prijavo za štednjo.

Pri štednji ne igra glavne vloge samo denar, marveč tudi trdna volja!

Iz dobljenih izkušenj lahko napišemo:

Oni sloj železničarjev, ki je posebno pred leti največ zaslužil, razmeroma najmanj vlaga v našo hranilnico. Skoro bi mislili, da ima ta sloj svojo kreditno zadruho, toda prošnje za posojila zanikajo to misel.

Mali človek, ki je najslabše plačan, nakupuje v zadrugi potrebščine principijelno za gotovino in poleg tega vlaga še mesečno po Din 20 — v hranilnico.

Kam bi prišel in zašel revež, če ne bi imel močne volje, do katere ga je pripravila sila, ki se imenuje pomanjkanje. Boj za eksistenco ga uči misliti, računati, njegov naraščaj je po večini bolj odporen in sposoben za samostojno eksistenco, kakor naraščaj pomehkužene družine, bogatina, ki odpove pri prvi neugodi.

Da je na svetu vse mogoče, je dokazala svetovna vojna. Če smo tedaj prejeli 4 kg dvomljive moke, 1 kg sladkorja in 40 dkg masti, smo mislili, da smo bogati! Nismo mogli zapraviti plače.

In tako smo v vojni vihri spoznali, da se človek odreče lahko marsičemu, in mnogi so iz tega spoznanja črpali koristen nauk: Ne trosi po nepotrebnem, hrani in pripravljaj si železno rezervo za bodočnost, kajti nikoli ne veš, kaj te še čaka v nadaljnjem življenju!

Imeti prihranek za slučaj nesreče ali nezgode, to naj bo cilj vsakega železničarja. Sladka je zavest, biti vsaj nekaj časa brez skrbi in gospodarsko neodvisen za slučaj nesreče!

Železničarji! Javite kreditni zadrugi, koliko in kako dolgo morate mesečno vlagati, da si nabere potrebno rezervo!

Zadružništvo drugod

Zadružništvo po slovanskem svetu.

V naši državi imamo nad 4500 zadrug, v katerih je včlanjenih preko pol milijona zadružnikov. Največ je kreditnih zadrug — nad 2776 — sledijo nabavljalne 979 po številu, 323 kmetijskih, 105 mlekarskih in sirarskih, 50 stavbnih, 44 električnih, 43 živinorejskih, 36 ribarskih, 34 strojnih, 30 zdravstvenih, 28 vinarskih, 18 tiskovnih, 15 pašniških, 10 čevljarških, nadalje še nekaj mizarških, lesnih, čebelarških, mlinskih, pekovski, sadjarskih itd. Prav gotovo pa je število zadrug še večje, ker velja gornja statistika za leto 1927. Tudi število včlanjenih zadružnikov se je brezdvomno dvignilo. Po tej statistiki tvorijo torej kre-

ditne zadruga 56·4%, konzumne pa 22·8% vseh zadrug v Jugoslaviji.

Z 20. decembrom je poteklo 30 let, odkar je bila »Zadružna zveza« v Ljubljani vpisana v zadružni register. Ustanovitelji zveze so bili: dr. Ivan Šusteršič, Josip Šiška, Anton Belec, dr. Janko Brejč, dr. Ivan Janežič, Matija Kolar in dr. Viljem Schweitzer.

Zadružni Savez bo v Splitu osnoval »Centralno zadružno štedionico«.

»Napred«, zadružna blagovna centrala v Sofiji, ki je obenem centrala za bolgarske konzumne zadruga, je praznovala v oktobru leta 1929. desetletnico obstoja. Danes šteje 54 članic konzumnih zadrug s 182 poslovalnicami, ki imajo 51.981 članov. Blagovni promet je znašal 413·08 milijonov levov. Denarna rezerva centrale znaša nad 25 milijonov levov. Velik promet izkazuje sladkor, moka, riž in rastlinske masti. Vpliv te zadružne organizacije se čuti po celi državi v zmanjšanju in regulaciji cen.

Poljska »Revizijska zveza« šteje 8857 zadrug, ki imajo nad 2 milijona članov, od teh je kmetov 59%, delavcev in nastavlencev pa 20%.

Razno

Nekoliko konkurence.

V Šiški so začeli štirje trgovci prodajati sladkor po 50 par izpod naše cene. Ker so nam točno znane nabavne cene sladkorja, naše, trgovcev-grosistov in detajlistov, vemo, da ne zasluži trgovec pri prodaji sladkorja toliko, da bi s tem plačal najemnino ali davke.

Naši člani pravijo: »Tam stanejo kocke 1 kg Din 13·50, v zadrugi pa Din 14 —, kljub temu, da uživa zadruga znatni popust pri prevozu itd.«. V resnici prodaja zadruga sladkor po Din 13·16 (t. j. Din 14 — manj 5% povračil, kar znaša Din 0·70, manj 1% kot prispevek za posmrtnino, kar zapet znaša Din 0·14).

Znesek Din 13·16, za katerega kupi član v zadrugi 1 kg sladkorja-kock, predstavlja ceno, ki je nižja od tržne. Cena Din 13·50, po kateri prodajajo nekateri trgovci sladkor, je le vaba za konzumente.

Poučen in zaveden član ne bo nasedel takim vabam. Če pa kdo nasede, nič ne škoduje. Vsak je svoje sreče kovač!

Umevno je, da večkrat kupimo špeci-rijo v raznih konzumih in privatnih trgovinah, da primerjamo cene in kvaliteto.

Opazili smo, da ima skoro vsak trgovec 1 do 2 predmeta kot »šlager«, za reklamo, po navidezni nizki ceni.

Mali trgovec mora takorekoč riskirati nekaj za »šlager«, ker se zaveda privlačnosti, ki jo ima cena tega predmeta. Na drugi strani pa trgovec ta »riziko« popravi z dobičkom. Z lahkim srcem spodi pomočnika in vzame dva vajenca.

Naša zadruga, ki proda 4 do 5 vagonov sladkorja na mesec, ne more slediti trgovčevemu zgledu. Trgovec ali zadruga s 5 Din deleža lahko napove konkurz — nimajo jim kaj vzeti — pri nas pa jamči vsak član z 900 Din, vsled česar ne smemo in ne moremo — dokler se čutimo vestne zadržnike — preskočiti točne in pravilne kalkulacije!

Take »konkurence« so tudi morale preboleti vse zadruge in prebolela jo bo z lahkoto tudi naša! Kajti združništvo povsodi napreduje na račun privatne trgovine.

In tudi Šiškarji bodo še doživeli, da bodo oni štirje trgovci ali zvišali cene sladkorju, ali pa lepega dne zaprli lokal.

Zajčjereja

C.

Nekaj o kunčjem kožuhi.

Vam začetnikom priporočam, da si nabavite pri izkušenem rejcu popolnoma zdrave kunce-mладиče, stare tri do štiri mesece, ker so v tej starosti najcenejši, a začetnikom-kunčjerejem se obenem nudi prilika, da spoznajo življenje in potrebe teh ljubkih živali.

Ni potrebno, da bi bili ti mladiči čistokrvne pasme, ampak naj bodo raje mešani, ker so bolj odporni proti boleznim in ne potrebujejo prevelike nege, kakor čistokrvni, ki so poleg tega tudi mnogo dražji. Ako začetnik kupi čistokrvne in morda že odraščene kunce, za katere je izdal lep denar, se mu lahko pripeti, da mu vsled neveselja ravnanja ž njimi v kratkem času poginejo in zgubi vsako veselje do nadaljnje reje in postane navadno hud nasprotnik kuncev in rejcev, kljub temu, da ima ves neuspeh pripisati le samemu sebi.

Odveč bi bilo naglašati, da nam daje kunec okusno meso in lep kožušček. Tudi kožušček križane pasme kuncev je uporabljen, tedaj pride pri nakupu, oziroma prodaji ravno tako v poštev, kakor kožuh čistokrvne pasme. Paziti je, da se pri slačenju kožuha zaklanih kuncev istega ne raztrga ali prereže, ker potem nima velike vrednosti. Take kožuhe potem v tovarnah prebarvajo, ostrizejo in prirede na

različne načine za prodajo. V poštev pridejo kožuhi le v mesecu decembru, januarju in februarju zaklanih kuncev, ker je v teh mesecih dlaka najlepša in tudi ne izpada. Koliko predmetov nosijo ljudje, npravljenih iz takih kož, pa niti ne vedo, da so od domačih kuncev.

Nekaj drugega pa je, ako gojimo enobarvne kunce, s katerimi pridobivamo tudi samo enobarvne kožice. Seveda se te tudi lahko prebarvajo, ali največ se jih uporablja v naravni barvi. Paziti je le, da so dobro ustrojene.

Naj naštejemo in opišemo nekaj takih pasem, ki so pri nas že tudi močno razširjene:

1.) Angora je snežnobeke barve in ima daljšo, svileni-mehko dlako. Meso te pasme je okusno, a lep kožušček nam daje prav dobro volno, ki jo pridobimo na ta način, da živalice češemo ali krtačimo. Volno potem varno shranimo, da se v nji ne zarede molji in jo damo spresti, ko jo imamo dovolj nabrane. Iz te volne, ki v vsem nadkriljuje ovčjo, npravlajo različne pletenine, n. pr. obleke za otroke, šale, sveatre, čepice, nogavice itd. Ako pa že tega nečemo, jo prodamo. Cena taki volni je v inozemstvu 100 do 700 Din za 1 kg, kakršne je pač kakovosti. 1 kg volne dobimo od približno štirih kuncev.

2.) Činčila je svetlosrebrne barve in ima zelo cenjen kožuh.

3.) Havana je lepe rjave barve, slične smotkam.

4.) Dunajski plavec ima pepelnato-modro barvo. Njegova dlaka pa postane lisasta, ako se preveč giblje na solncu. Zato mu izberemo bolj senčen prostor, da kožuh ne izgubi veljave.

5.) Reks ima kakor krt kratko dlako in se dobe v različnih barvah. Kožuh je zelo dragocen.

6.) Srebrec; ime samo pove, kake barve je.

7.) Beli orjak in belgijski orjak. Prvi ima popolnoma belo, drugi pa zopet zajčjesivo, železnatosivo, črno ali pa modrikasto barvo.

Imamo pa še več kuncev, ki pa pri nas še niso tako znani. Tudi dvobarvni kunci nam dajejo lep kožuh. Tako n. pr. »Black and tan in blue and tan«, katere imata na hrbtu živo, črno ali pa modro barvo, na trebuhu pa rdečkastorjav kožušček.

Zelo umestno je, da zbero rejci kože poedinah pasem v večjem številu, ker se jih potem lažje proda in po višji ceni.

(Op. ured.: Ker je nekaj združnikov vprašalo, če vemo za strojarja kunčjih kož, nam je naš sotrudnik poslal sledeči naslov: Majhen Anton, Podrečje 1, pri Domžalah.)

Vrtnarstvo in gospodinjstvo

C. F.

Kako sadimo rani krompir?

Če hočemo doseči znaten uspeh pri ranem krompirju, ni dovolj, da zemljo za sajenje samo pognojimo in prekoplamo.

Krompir je sicer poljska rastlina, vendar pa sadi večina družin rani krompir po vrtovih. V obče uspeva krompir najbolje v lahki, prejšnje leto ali v jeseni pognojeni zemlji. Razumljivo je, da sadimo rani krompir nekoliko prej nego pozni. Pri nas sadimo rani krompir koncem marca ali pa začetkom aprila, kakor pač dopušča vreme. Za sajenje so najboljši srednjedebele gomolji. Če nam primanjkuje za sajenje celih gomoljev, tedaj lahko sadimo tudi samo koščke z enim očesom.

Precej hitro dozori rani krompir, ako ga pustimo 4 do 6 tednov prej kaliti, preden ga sadimo. To izvršimo na ta način: semenski krompir (srednjedebele, cele gomolje) naložimo gomolj tesno poleg gomolja v plitve posode, n. pr. v nizke zaboje, lese, rešeta, police ali v kako drugo nizko posodo itd. Vsak gomolj moramo obrniti tako, da gleda tisti konec, ki ima največ očes, navzgor, tisti pa, ki ima manj očes, navzdol. Ko smo posode tako naložili, jih postavimo na kak svetel, suh in hladen prostor (6 do 8 stopinj C). Tako spravljen krompir začne polagoma kaliti, toda te kali niso bele in dolge, kakor tedaj, če imamo krompir v temnih kletih na kupu, ampak te kali so debele, kratke in zelenkaste barve. Paziti moramo tudi, da krompirja ne postavimo k oknu ali pa na tak prostor, kjer bi mu solnce škodovalo. Torej svetel prostor, a brez solca! Ko so kali dolge 2 do 3 cm in debele ko lešnik ali kostanj, je krompir pripravljen za sajenje. Kakor že omenjeno, naredimo na v jeseni pognojeno gredi, katero prekoplamo, jamice kakor navadno za krompir. V jamice oprezno (da ne odlo-mimo kali) položimo in navzdol pritisnemo nakaljeni gomolj tako, da je kal zgoraj. Nadalje jamice oprezno zasujemo in z grabljami ali s čim drugim poravnamo.

Ako na opisani način denemo krompir že februarja kaliti, bo v marcu pripravljen za sajenje. Tak krompir mnogo preje ozeleni in 2 do 3 tedne prej dozori.

Pripomniti je še treba, da je rani krompir, zlasti kaljeni, ki kmalu ozeleni, varovati pred slano. To naredimo tako, da ga pokrijemo čez noč s primernimi odejami ali vrečami.

Slana in rastline.

Rastline, ki jih je slana čez noč osm-dila, rešiš na ta način, da jih pred solnčnim

vzhodom poliješ s prav mrzlo vodo. Rastlina namreč pogine ali zgrije šele tedaj, kadar se toplota naglo spreminja. Mrzla voda pa pripomore do tega, da se mraz polagoma izgublja, kar rastlini toliko ne škoduje.

Še nekaj besed o medu.

»Z vsakodnevnim uživanjem medu dobiš patent za dolgo življenje in trdno zdravje«.

»Med sam zase je že popolna kuhinja in vsa apoteka«.

(Dr. Comby, profesor dečje klinike na pariški univerzi.)

V Ameriki porabi vsak človek brez oziroma na starost letno 50 kg medu.

Po znanstvenih raziskovanjih je ugotovljeno, da ima med mnogo življenskih snovi, takozvanih vitaminov in da se zelo hitro pretvarja v kri. Odtod njegov veliki pomen za stare in mlade.

1 kg medu je enak 3½ kg mesa ali 12 kg zelenjave.

Pazi in pomni, da se samo z uporabo čistega, pristnega in zrelega medu krepí zdravje in podaljšuje življenje. Nepravi, umetni med pa zdravju samo škoduje.

Iz upravnega odbora

Najdeni predmeti.

V prodajalni mariborske podružnice se je našla ženska ročna torbica z vsebino: 30 Din gotovine, glavnik, molek, robec in dijaška legitimacija, glaseča se na ime Draga Lovšin.

Dijaška legitimacija se ne nanaša na ime našega člana. Lastnik naj se zglašuje v zadružni pisarni v Mariboru, Frankopanova ulica 34.

Anonimna pisma.

Že nekaj časa dobiva upr. odbor številna pisma, v katerih izražajo zadružniki pohvale in nasvete, pa tudi pritožbe. Vsa ta pisma so pa brez podpisov. To se nam zdi čudno, ker gre večinoma, kakor je razvidno iz vsebine pisem, za prijatelje zadruga, ne pa za sovražnike. Čemu torej brezimenost, ki odvzema vrednost pismu.

Povračilo za leto 1929.

Z dnem 25. februarja 1930. bo pričela zadruga izplačevati povračila (dividende) v izmeri 5% od blaga, konzumiranega v letu 1929.

Povračila se bodo porabila v prvi vrsti za kritje zaostalih plačil na deležu, živilih

ali obrokih. Rednim plačnikom se izplača celotno povračilo.

Izplačevalo se bo na isti način kot lansko leto.

Potrebna navodila (kje in kako se bo izplačevalo) slede v prihodnjem »Zadru-garju«.

Članski sestanki.

Upravni odbor je v svoji seji dne 2. januarja tega leta določil, da se skličejo sestanki delegatov in članov dne 14., 15. in 16. februarja tega leta.

V smislu člena 39. zadružnih pravil se stavijo na teh sestankih tudi konkretni predlogi za občni zbor.

O sestanku je treba sestaviti zapisnik in ga z eventualnimi predlogi in željami predložiti upravnemu odboru. Zapisnik podpišeta voditelj sestanka in zapisnikar, ki se izvoli na sestanku.

V smislu sklepa občnega zbora z dne 21. aprila 1929. zastopajo na letošnjem občnem zboru članstvo delegati, oziroma namestniki, izvoljeni dne 23. in 24. februarja 1929.

SESTANKI.

Sestanek okoliša I., kurilnica I, se vrši v soboto, dne 15. februarja, ob 12. uri 30 minut v šolski sobi kur. I. Sestanku predseduje tov. Gale Rudolf.

Sestanek okoliša II., Ljubljana gl. kol., se vrši v čakalnici III. razreda v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri zjutraj. Sestanku predseduje tov. Novak Janez.

Sestanek okoliša III., kurilnica II, se vrši v soboto, dne 15. februarja, ob 12. uri v šolski sobi kur. II. Sestanku predseduje tov. Ložar Josip.

Sestanek okoliša IV., Ljubljana gor. kol., se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri zjutraj v šolski sobi na postaji Ljubljana gor. kolodvor. Sestanku predseduje tov. Mohorič Ivan.

Sestanek okoliša V., Direkcija drž. žel. Ljubljana, se vrši v petek, dne 14. februarja, ob 18. uri v prostorih glasbenega društva »Sloge« v Ljubljanskem dvoru. Sestanku predseduje tov. Deržič Ivan.

Sestanek okoliša VI., to so člani progovnih sekcij, signalne delavnice in mostovne delavnice v Ljubljani, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri dopoldne v Prešernovi sobi pri »Novem Svetu«. Sestanku predseduje tov. Juh Leopold.

Sestanek okoliša VII., Bistrica—Boh. jezero, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, v čakalnici III. razreda, ob 10. uri 30 min. Sestanku predseduje tov. Rozman Ivan.

Sestanek okoliša VIII., Boh. Bela, se vrši v nedeljo, dne 16. febr., v čakalnici III. razreda postaje Boh. Bela, ob 10. uri

30 min. dopoldne. Sestanku predseduje tov. Stare Valentin.

Sestanek okoliša IX., Jesenice, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, v šolski sobi postaje Jesenice, ob 10. uri dopoldne. Sestanku predseduje tov. Veber Anton.

Sestanek okoliša X., Kranjska gora, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 11. uri v čakalnici III. razreda. Sestanku predseduje tov. Kavčič Drago.

Sestanek okoliša XI., Lesce—Bled, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici III. razreda. Sestanku predseduje tov. Vovk Franc II.

Sestanek okoliša XII., Kranj, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 16. uri (4. uri popoldan) v čakalnici II. razreda postaje Kranj. Sestanku predseduje tovariš Kralj Ivan.

Sestanek okoliša XIII., Škofja Loka, se vrši dne 16. februarja, ob 16. uri (4. uri popoldne) v gostilni pri Anzelcu poleg kolodvora. Sestanku predseduje tov. Pleničar Ferdo.

Sestanek okoliša XIV., Medvode, se vrši dne 16. februarja, ob 8. uri 30 minut v čakalnici III. razreda postaje Medvode. Sestanku predseduje tov. Janh Gabrijel.

Sestanek okoliša XV., Št. Vid—Vižmarje, se vrši dne 16. februarja ob 8. uri 30 minut v čakalnici II. razreda. Sestanku predseduje tov. Gabrovšek Alojzij.

Sestanek okoliša XVI., Kamnik, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri v čakalnici II. razreda postaje Kamnik. Sestanku predseduje tov. Gabrovec Franc.

Sestanek okoliša XVII., Trzin, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri dopoldne v čakalnici. Sestanku predseduje tovariš Mušič Peter.

Sestanek okoliša XVIII., Šmarje—Sap, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 8. uri dopoldne v čakalnici III. razreda postaje Šmarje—Sap. Sestanku predseduje tov. Janežič Franc.

Sestanek okoliša XIX., Grosuplje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 14. uri 15 minut v čakalnici III. razreda postaje Grosuplje. Sestanku predseduje tov. Kompare Alojzij.

Sestanek okoliša XX., Kočevje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri 30 minut v čakalnici III. razreda postaje Kočevje. Sestanku predseduje tov. Kovačič Ivan.

Sestanek okoliša XXI., Trebnje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Trebnje. Sestanku predseduje tov. Eršte Alojzij.

Sestanek okoliša XXII., Novo mesto, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 18. uri v čakalnici III. razreda postaje No-

vo mesto. Sestanku predseduje tov. Jelenec Franc.

Sestanek okoliša XXIII., Uršna sela—Toplice, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Uršna sela. Sestanku predseduje tov. Krumberger Alojzij.

Sestanek okoliša XXIV., Črnomelj, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 11. uri v čakalnici III. razreda postaje Semič. Sestanku predseduje tov. Schwarz Gvidon.

Sestanek okoliša XXV., Bubnjarci, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici postaje Kamanje. Sestanku predseduje tov. Crnkovič Julij.

Sestanek okoliša XXVI., Rakek, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 16. uri v čakalnici III. razreda postaje Rakek. Sestanku predseduje tov. Omahen Ivan.

Sestanek okoliša XXVII., Logatec, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Logatec. Sestanku predseduje tov. Mlakar Albin.

Sestanek okoliša XXVIII., Borovnica, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 8. uri v čakalnici III. razreda postaje Borovnica. Sestanku predseduje tov. Gabrijel Drago.

Sestanek okoliša XXIX., Brezovica, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 11. uri v čakalnici III. razreda postaje Brezovica. Sestanku predseduje tov. Tavčar Ivan.

Sestanek okoliša XXX., Zalog, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Zalog. Sestanku predseduje tov. Štemberger Leopold.

Sestanek okoliša XXXI., Kresnice, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 14. uri 45 minut v čakalnici postajališča Jevnica. Sestanku predseduje tov. Dimec Albert.

Sestanek okoliša XXXII., Litija, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 13. uri 15. minut v čakalnici III. razreda postaje Litija. Sestanku predseduje tov. Wolbang Artur.

Sestanek okoliša XXXIII., Trbovlje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri dopoldne v čakalnici III. razreda postaje Trbovlje. Sestanku predseduje tovariš Špindler Erhard.

Sestanek okoliša XXXIV., Zidani most, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri dopoldne v šolski sobi postaje Zidani most. Sestanku predseduje tov. Šinkovc Franc.

Sestanek okoliša XXXV., Brežice, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Brežice. Sestanku predseduje tov. Drovenik Emerik.

Sestanek okoliša XXXVI., Celje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 8. uri zjutraj v šolski sobi postaje Celje. Sestanku predseduje tov. Zorman Josip.

Sestanek okoliša XXXVII., Polzela—Braslovče, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 15. uri v čakalnici III. razreda postaje Polzela—Braslovče. Sestanku predseduje tov. Bernjot Ivan.

Sestanek okoliša XXXVIII., Velenje, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 18. uri v čakalnici III. razreda postaje Velenje. Sestanku predseduje tov. Lavrič Joško.

MARIBOR.

Sestanek okoliša I., Maribor gl. kol., se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici III. razreda postaje Maribor gl. kol. Sestanku predseduje tovariš Okretič Franc.

Sestanek okoliša II., Maribor, koroški kolodvor, okoliša III., delavnice Maribor, in okoliša IV., kurilnica Maribor, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 9. uri v čakalnici II. razreda postaje Maribor koroški kolodvor. Sestanku predseduje tov. Artič Franjo.

Sestanek okoliša V., Hoče, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri dopoldan, v čakalnici postaje Hoče. Sestanku predseduje tov. Flis Anton.

Sestanek okoliša VI., Pragersko, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 8. uri 45 minut v čakalnici II. razreda postaje Slov. Bistrica. Sestanku predseduje tov. Skapin Karol.

Sestanek okoliša VII., Poljčane, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 14. uri 30 minut v čakalnici II. razreda postaje Poljčane. Sestanku predseduje tov. Šerbec Ignacij.

Sestanek okoliša IX., Rogatec, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 18. uri v čakalnici III. razreda postaje Rogatec. Sestanku predseduje tov. Čujež Jurij.

Sestanek okoliša X., Št. Ilj, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 8. uri v čakalnici postaje Št. Ilj. Sestanku predseduje tov. Jordan Andrej.

Sestanek okoliša XI., Ptuj, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri na postaji Ptuj. Sestanku predseduje tov. Petrovič Nikolaj.

Sestanek okoliša XII., Ormož, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 7. uri 30 minut v čakalnici II. razreda postaje Ormož. Sestanku predseduje tov. Čuček Ivan.

Sestanek okoliša XIII., Kraljevec—Prelog, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri v Čakovcu v gostilni »Bagula«. Sestanku predseduje tov. Sovre Franc.

Sestanek okoliša XIV., Ljutomer, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 8. uri 30 minut v čakalnici III. razreda postaje

Ljutomer. Sestanku predseduje tov. Janšovec Ivan.

Sestanek okoliša XV., Murska Sobota, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici postaje Murska Sobota. Sestanku predseduje tov. Kranjc Jože.

Sestanek okoliša XVI., Ruše, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri v čakalnici postaje Ruše. Sestanku predseduje tov. Pintar Miha.

Sestanek okoliša XVII., Vuhred—Maribor, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 8. uri v Vuzenici, v gostilni Miroslav Premru, Trg 5. Sestanku predseduje tov. Križan Franc.

Sestanek okoliša XVIII., Dravograd—Meža, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 9. uri v čakalnici III. razreda postaje Dravograd—Meža. Sestanku predseduje tov. Stergar Franc.

Sestanek okoliša XIX., Slovenjgradec, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja ob 9. uri v čakalnici III. razreda postaje Slovenjgradec. Sestanku predseduje tov. Lahovnik Jože.

Sestanek okoliša XX., Gornji Dolič, se vrši v nedeljo, dne 16. februarja, ob 10. uri dopoldan v čakalnici III. razreda postaje Mislinje. Sestanku predseduje tov. Koželj Franjo.

Imenik vseh članov, ki imajo pravico prisostvovati sestanku, tozadevna navodila voditeljem sestanka s seznamom delegatov, oziroma namestnikov, ki bodo zastopali članstvo na letošnjem občnem zboru, bo pravočasno dostavila zadružna pisarna.

Iz glasbenega sveta

»HALOH.«

Foxtrot. Skomponiral M. Rožanec.

Zadružnikom in sploh železničarjem priporočamo kompozicijo foxtrota »Haloh! Radio Ljubljana!« našega tovariša zadružnika M. Rožanca.

Kompozicija je posebno primerna za deco (mlajšo ali odraslo) naših železničarjev ter je za štiriročno igranje.

Skladba je bila napisana nalašč ob priliki prve obletnice otvoritve naše domače oddajne postaje Radio in je mišljena kot uvodna točka k zabavnemu radijskemu koncertnemu programu.

Skladba je priporočljiva tudi za društva, ki nimajo orkestra, odnosno ki imajo orkester v nepopolni sestavi.

Zunanja plat — oprema — je prav lična, tisk izvrsten in jasen. Skladba bo reproducirana tudi na gramofonskih ploščah.

Cena Din 25.—. Naroča se pri tovarišu komponistu Mihi Rožancu, šefu postaje Trbovlje.

Kotiček uredništva

Zadružnikom! »Zadrugarja« smo tako uredili, da nosi januarska izdaja tekočo številko 1a, a strani bodo v bodoče označene zaporedoma. S tem bo olajšan pregled o izišlih člankih, posebno za tistega, ki bo dal vezati bodoče letnike »Zadrugarja«.

V zadnjem času se je mnogo članov pritožilo, da niso prejeli »Zadrugarja«. Ker se vrši v redu ekspedicija našega mesečnika, ne vemo, kje tiči vzrok neprejemanja lista. Mnogokrat so krivi tudi člani, ki so spremenili naslov, ne da bi o tem obvestili upravni odbor zadruga.

Iz zadrugne trgovine

Manufakturne cene v naši zadrugi.

Očitalo se nam je, da pri manufakturi delamo s prevelikim dobičkom, da se to pred obcnim zborom ne da zagovarjati, itd.

Povprečno pribijemo v naši zadrugi 25% k nakupni ceni. 25% pribitka pomeni 20% brutto zaslužka. (125—100 = 25 zaslužek, deljeno s prodajno ceno 125 = 20%.) Pri nekaterih predmetih se pribije samo 15—20%, pri drobnariji 30%.

Kalkulacija za manufakturo: 6% splošne režije, 5% povračila, 4% fondi, (rezervni, posmrtninski itd.) ½% kalo (največ radi vzorcev na carini), skupno 15.5%. Pri veliki izbiri in zalogi, kot je pri nas, se na leto proda približno 140% od zaloge, ali obresti investirane zaloge znašajo ca. 3% od prodane vsote — prodajne cene.

Ako se manufaktura plača takoj, se dobi 2 do 5% skonto, ako se plača v obrokih, stane investirani kapital, delo odtegotvanja itd., spet povprečno 2.5%; za te izdatke raačunamo povprečno 3%. Največji izdatek in strošek pri manufakturi pa je riziko pri ceni in pri modi. Precej neprijetna je zavest, če imaš v zalogi za nekaj milijonov dinarjev blaga in čitaš: Velikanska produkcija volne v Avstraliji, cene volne (in suknu) morajo pasti! — Ali: Stagnacija v poljski tekstilni industriji! Radi krize svetovnih cen poljedelskih proizvodov in kot posledica slaba kupovna moč kmeta — so skladišča pri trgovcih in v tovarnah polna, produkcije (n. pr. Poljske tovarne v Lodzu) ne vedo kam z blagom — cene morajo pasti!

Soliden trgovec mora računati pri manufakturi radi rizike padca cen najmanj 4% tekočega zaslužka. Indeks za tekstilno blago je izredno visok, posebno še v primeri z živili!

Največji riziko pa je radi spremembe v modi. 10 do 20% modnih stvari, pa tudi splošnih vzorcev zaostane in se spravijo končno v denar samo po nizki ceni. Zgubi se pri njih 10%, pa tudi 50%.

Za riziko »zapoflanja« se mora tedaj ob vsej previdnosti v nakupovanju računati 6% pribitka k nabavni ceni. Neka večja zadruga v Beogradu je računala tu 10%.

Seštejemo:	
normalni zaslužek	15.5%
zaslužek za kritje obresti investiranega kapitala	3 %
zaslužek za kritje obresti obrokov in skonta	2.5%
zaslužek za kritje rizika ob padcu cen	2 %
zaslužek za kritje rizika ob znižanju cen (pofel)	3 %

Zaslužiti bi morali brutto 26 %, namesto dosedanjih 21%, tedaj ne kalkulira zadruga previsoko, marveč prenizko! Pribiti bi morali 33% in ne 25%, zaslužiti 26% in ne 20%!

Za primer ali dokaz točne kalkulacije navajamo odlomek iz Trgovskega kolektarja, kjer se daje nasvete o kalkulaciji.

Pribije naj se:

- k živlom 15%,
- k suknu 38.5%,
- k podlogi 25%,
- k trikotaži 41%,
- k ženski konfekciji 45%,
- k otroški konfekciji 35%,
- k kostumu, oblekam 55%,
- k čipkam 50%,
- k obutvi 33%,
- k železnini 40%.

Koliko je konkurzov v manufakturni trgovni! Dokaz, da je potrebna pravilna kalkulacija, sicer se pogrešna kalkulacija pozneje neusmiljeno maščuje. V začetku, ko se odpre trgovina, so medeni meseci ali medena leta. Realna slika se pokaže čez nekaj let, ko delaš inventuro in zapaziš s strahom 3 do 5 let staro blago ki je stalo stotisoče dinarjev. Kaj z njim?

Rizika se zavedamo v polni meri in moramo to povedati tudi članstvu. Delež v naši zadrugi znaša 300 Din, jamstvo še dvakratno. Mi ne smemo narediti konkurza ali »plaite«, kakor nerealen trgovec ali zadruga s 5 Din deleža in 10 Din jamstva.

Izpod sedanje kalkulacije ne sme iti odbor, ki se zaveda svoje odgovornosti in ki hoče, da živi zadruga več kot 10 let.

Sedanje cene lahko vzdržimo, ker so konkurenčne, toda znižamo jih samo, če se nam posreči, da dobimo ugodnejše in cenejše dobavne vire.

Dobili smo pritožbe, da je cikorijska grenka. Vsled tega svetujemo članom, da poskusijo s kolinsko cikorijo mesto s franckovo in da nam povedo svoje mnenje.

Ker izdatno znižamo ceno pravi kavi, bodo morda segli člani bolj po tej.

Zadruga bo prodajala v prodajalnah Maribor kor. kol., Ljubljana gl. kol. in Ljubljana gor. kol.:

URE, sistem »Doxa«. Navadna nikelnasta stane Din 300. Odplačuje se lahko v obrokih. Če se upošteva še povračilo 5%, stane ura v resnici samo Din 285.

Doxa-ure so prvovrstne, proti-magnetne in so posebno za železničarje primerne. Vse ure se izdajo samo repasirane in regulirane. Za vsako uro se jamči dve leti. Popravila izvrši naš dobavitelj poceni in najkulantneje.

Prosimo člane, da označijo svoje vrečice z imenom, morda še s predmetom, katerega se stalno deva v vrečico (n. pr. za moko, sladkor ali riž). V navalu ne morejo pomočniki paziti in ugotoviti, za kak predmet je stranka namenila vrečico.

Cenik živil za mesec februar 1930

Reklamirajte takoj po prejemu blaga! Na poznejše reklamacije se ne bo oziralo!

Mlevski izdelki.

Moka Ogg	kg	3.90
Moka Og	„	3.90
Moka mehka (2)	„	3.60
Moka krušna (5)	„	3.40
Moka ajdova	„	5.60
Moka ržena	„	3.40
Moka koruzna	„	2.40
Moka krmilna	„	2.—
Zdrob pšenični	„	4.40
Zdrob koruzni	„	3.40
Otrobi koruzni	„	1.60
Otrobi pšenični	„	1.60

Testenine

Makaroni v kartonih	kg	11.—
Špageti v kartonih	„	11.—
Makaroni jajčni in polži	„	9.50
Makaroni domači in druge testenine	„	8.—

Zrnje

Riž I. vrste	kg	9.80
Riž II. vrste	„	7.20
Koruzna drobna (Činkvantin)	„	2.50
Koruzna debela (suha)	„	1.80
Kaša	„	4.—
Ješprenj	„	4.80
Ješprenček	„	6.40

Fižol Cipro	kg	6.—	Med cvetlični	kg	20.—	Tekočine.	
Fižol Ia	"	5'20	Sir Chalet II. a	kom.	2.—	Kis za vlaganje	liter 4.—
Fižol Ila	"	3'80	Sir trapist	kg	28.—	Kis vinski	" 6.—
Leča debela	"	16.—	Sir polementalski Ia	"	36.—	Kis dvojno močan	" 4.—
Leča domača	"	8'80	Sir polementalski Ila	"	28.—	Olje namizno	" 16.—
Grah zelen	"	14.—	Sir Parmezan	"	70.—	Olje bučno	" 17.—
Piça za kure	"	2'30	Maggi	stekl. 11, 16, 27		Olje olivno	" 18.—
Sladkor			Maggi na drobno	dkg	1'50	Malinovec à ½ l	stekl. 14.—
Sladkor v kockah	kg	14.—	Juhan	stekl. 6, 12		Rogaška voda à 1½ l	" 6.—
Sladkor sipa	"	12'50	Juhan na drobno	dkg	1'10	Rogaška Donati	" 5'80
Sladkorčki (bonboni)	"	24.—	Gorčica	kozarec	10.—	Radenska voda à 1½ l	" 6.—
Sladkor v prahu	"	14.—	Gorčica na vago	kg	24.—	Grenka voda Fr. Jožefova	" 9.—
Sladkor Kandis	"	22.—	Keksi v zavitkih	zav.	5, 6	Medica	liter —.—
Sol.			Keksi à 1 kg v zav. in			Mošt sadni	" 4.—
Sol morska	kg	2'75	na vago	kg	24.—	Potrebščine za perilo	
Sol kreška	"	2'75	Napolitanke	zav.	15.—	Milo Benzit	kos 5.—
Kava			Napolitanke vel.	kom.	1.—	Milo Schicht, terpentin	kg 17.—
Kava Perl	kg	64.—	Otroški piškoti	zav.	15.—	Milo Schicht	" 15'20
Kava Portorico	"	64.—	Kvas	kg	36.—	Milo Zlatorog	" 14.—
Kava surova Ia	"	52.—	Kocke za juho	kom.	1.—	Milo Zlatorog terpentin	" 16.—
Kava surova Ila	"	40.—	Kocke za juho v alum.			Milo Gazela	" 14.—
Kava žgana	"	60.—	lončkah à 25 kom.	lonček	25.—	Milo Gazela terpentin	kg 16.—
Kava žgana »Special«	"	72.—	Oblati	zavitek	13.—	Milo v kockah ala Marseill	" 15.—
Kavne primesi.			Polenovka suha	kg	24.—	Milo toaletno	komad 4—18
Kava Kneipp	kg	14.—	Slaniki novi	kom.	2.—	Milo za britje	" 3.—
Kava žitna	"	8.—	Guljaž goveji	škatla	9.—	Milo za britje, okroglo	" 8.—
Kava »Žika«	"	13.—	Jetrna pasteta	"	6.—	Soda za pranje	kg 1'80
Kava figova	"	20.—	Sardelna pasteta	"	7.—	Lug za pranje	" 4.—
Kava Enrilo	"	20.—	Čaj v dozah	doza	12, 24	Pralni prašek Ženska hvala	" 2'50
Kava Enrilo	škatlja	16.—	Čaj v zavitkih	zavitek	2—14	Pralni prašek »Tri-soda«	" 3'50
Cikorija Franck	kg	18.—	Čaj na vago	kg	80.—	Pralni prašek »Radion«	" 6.—
Cikorija kolinska	"	17.—	Kakao holandski	"	36.—	Pralni prašek »Persik«	" 6.—
Mast.			Paradižniki ½ kg 5.—, ½ kg 12.—			Pralni prašek »Labod«	" 7.—
Mast	kg	25.—	Marmelada doze à 1 kg			Vrvi za perilo	kom. 16—60
Ceres, bel, rumen	"	26.—	in na vago	kg	20.—	Druge potrebščine.	
Čajno maslo Ia	"	52.—	Marmelada marelčna	"	30.—	Kalodont za zobe	tuba 6'50
Čajno maslo Ila	"	46.—	Marmelada marelčna	doza	32.—	Krtače za ribanje	kom. 4.—
Kuhano maslo	"	44.—	Čokolada à ¼ 10.—, 1/10 4'50, 1/20 2'50			Hranilniki	" 40.—
Delikatese.			Čokolada z lešniki	tabl.	2'50	Omela za parkete	" 30.—
Slanina soljena	kg	26.—	Dezert (narezek)	komad	2'50	Omela mala	" 14.—
Slanina »Tirolska«	"	32.—	Limonadni prašek	"	1.—	Metle rižove vel.	" 16.—
(mesnata)	"	26.—	Sadje in poljski pridelki.			Metle rižove male	" 13.—
Slanina krušna	"	26.—	Češplje suhe nove	kg	7.—	Sveče velike in male	paket 8.—
Slanina »Hamburška«	"	30.—	Hruške suhe maslenke	"	7.—	Slama za predsobe Ia.	komad 12.—
(mesnata)	"	26.—	Jabolka štajerska	"	4.—	Slama za predsobe Ila.	" 4.—
Slanina prekajena debela	"	26.—	Orehi celi	"	10.—	Muholovci	" 1.—
Slanina papričirana	"	28.—	Rožiči celi	"	7.—	Prah za čiščenje obleke	zavitek 10.—
Salame ogrske	"	80.—	Mandelni	"	44.—	Šampon	" 3.—
Salama milanska	"	80.—	Rozine	"	16, 24	Kolonska voda	stekl. 12—24
Salame krakovske	"	36.—	Limone	komad	0'80	Svečice božične	karton 4'80
Salama letna	"	28.—	Pomaranče	kom.	1, 1'50	Svečice čudežne	" 1'80
Salame navadne	"	18.—	Fige dalmatinske, nove	kg	6.—	Razno.	
Kranjske klobase	kom.	5.—	Rožičeva moka	"	8.—	Sardele v slani vodi, male	kg 12.—
Reberca	kg	28.—	Civebi	"	14.—	Sardele v slani vodi, velike	" 16.—
Prekajeno meso	"	28.—	Čebula	"	1'30	Ribe morske sveže, vsak	
Prekajeno carsko meso	"	28.—	Česen	"	12.—	četrtak ali petek	po dnevni cen!
Šunke	"	33.—	Krompir gorenjski	"	0'85	Kruh dnevno svež	kg 4.—
Kračje	"	18.—	Zelje kislo	"	2.—		
Svinjski parklji	"	8.—	Lešniki luščeni	"	52.—	Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev	
Svinjske glave brez kosti	"	20.—	Lešniki celi	"	10.—	državnih železnic v Sloveniji. Telef. 2641.	
Med ajdov	"	16.—	Kumarce kisle	stekl. 11—18		Glavni in odgovorni urednik Kuret M., tisk	
			Fižol konzerviran	" 11—18		tiskarne Makso Hrovatin; vsi v Ljubljani	